

# Naučná osecká stezka

Před pátou hodinou odpolední dne 3. ledna 1934 se za podvečerního soumraku ozvala v podzemí dolu hromová rána, země se zachvěla, z obou důlních jam vyšlehly plameny a vyvalil se do velké výše sloup dýmu. Těžní věž se zhroutila a okolní budovy zachvátil požár. Přes velké úsilí a obětavost záchranářů zůstalo v podzemí 144 mrtvých. Dodnes je druhým nejhorším důlním neštěstím, ke kterému došlo na území Česka (na prvním místě je požár na šachtě Marie v Příbrami roku 1892 s 319 mrtvými).

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                           |                                                                                                |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Vzdělávací oblast</b>   | Člověk a příroda<br>Umění a kultura                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Průřezové téma</b>     | <b>MuV – Lidské vztahy</b>                                                                     |
| <b>Předmět</b>             | <b>Zeměpis<br/>Výtvarná výchova</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Učivo</b>              | Pohraničí ve 20.<br>a 30. letech 20. století                                                   |
| <b>Přesahy do předmětů</b> | občanská výchova,<br>dějepis, český jazyk                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Metody a strategie</b> | ➤ projekt                                                                                      |
| <b>Výstupy</b>             | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ zhodnotí úroveň bezpečnosti práce a sociálního postavení horníků ve 20. a 30. letech 20. století</li> <li>➤ popíše vliv událostí 20. století na Osek</li> <li>➤ vysvětlí průběh vytváření obrazu dnešní krajiny a skladby obyvatelstva</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Kompetence</b>         | <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ k řešení problémů</li> <li>➤ komunikativní</li> </ul> |
| <b>Poznámky</b>            | <p><a href="http://www.4zsjirkov.cz/mujregion.cz">www.4zsjirkov.cz/mujregion.cz</a><br/>Zde naleznete veškeré materiály související s tímto tématem a další podklady najdete také na CD.</p> <p><b>Další vhodné informační zdroje:</b><br/> <a href="http://www.osek.cz/">http://www.osek.cz/</a><br/> <a href="http://www.iencyklopedie.cz/cisterciaci/">http://www.iencyklopedie.cz/cisterciaci/</a><br/> <a href="http://www.klaster-zlatakoruna.eu">http://www.klaster-zlatakoruna.eu</a><br/> <a href="http://klastervyssibrod.cz/">http://klastervyssibrod.cz/</a><br/> <a href="http://www.klaster-plasy.cz/">http://www.klaster-plasy.cz/</a><br/> <a href="http://www.eucebnice.cz/literatura/baroko.html">http://www.eucebnice.cz/literatura/baroko.html</a><br/> <a href="http://www.hornictvi.info/cteni/techcs/10.htm">http://www.hornictvi.info/cteni/techcs/10.htm</a><br/> <a href="http://www.zdarbuh.cz/">http://www.zdarbuh.cz/</a><br/>           MATĚJČEK, Jiří, Rozhovory s mlčenlivými svědky, Ústí nad Labem, 1982.</p> | <b>Časový rámec</b>       | 2 hodiny regionální vlastivědy<br>2 hodiny výtvarné výchovy<br>1 den exkurze                   |
|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Hodnocení</b>          | referáty a plakáty známkou                                                                     |

## Přílohy

K tomuto tématu nejsou žádné přílohy.

## Forma realizace

Projekt:

- exkurze
- práce ve dvojicích

## Metodická doporučení:

Žák by měl získat svůj vlastní názor na záchranu památek a měl by získat kladný postoj k jejich ochraně. Žák je schopen vyhledávat informace, vyvozovat z nich závěry a prezentovat je. Pochopí vztah cisterciáků k přírodě, porovná s dnešní dobou. Posoudí dopad vystěhování německého obyvatelstva na rozvoj/úpadek města.

## Průběh:

**Nejprve si vyučující projde Přírodní okruh naučné stezky sám, aby zjistil, zda nedošlo ke změnám (obnova informačních tabulí). Trasa není náročná, ale děti musí mít pevnou obuv, svačinu a dostatek vody na pití. Pokud bude chtít, může k této trase ještě přidat Městský okruh naučné stezky.**

## Před exkurzí:

1. Žáci budou rozděleni do dvojic. Každá dvojice dostane téma, na které připraví referát. Témata: Historie města Osek, Vznik Krušných hor, Cisterciáci v Evropě, Cisterciáci v Čechách se zaměřením na Osek, Postavení horníků na konci 19. a začátku 20. století, Horníci během 1. republiky se zaměřením na důlní neštěstí
2. Během první vyučovací hodiny zeměpisu vyhledají žáci Osek na mapě, zjistí vzdálenost od své školy, vyhledají v jízdním řádu spojení bydliště – Osek (tištěném i internetovém). Přednesou první dva referáty.
3. V druhé vyučovací hodině budou prezentovány zbylé referáty. Zhodnotí se práce žáků a dovysvětlí se případné dotazy (lze vyhledat na turistické mapě trasu stezky – záleží na vybavenosti školy).
4. Exkurze
  - a. Prohlídka kláštera – nutné se předem objednat (trvání cca 45 minut)
  - b. Procházka po okruhu (lze ujet za 2-3 hodiny rychlou chůzí)
    - Zastavení na jednotlivých stanovištích – přečtení informací (vyučující si musí vytisknout povídání z příručky nebo si vzít informační brožuru o stezce na informacích v areálu kláštera).
    - U památníku si žáci přečtou jednotlivá jména zemřelých horníků a vyvodí z nich souvislosti z nabytých vědomostí o národnostním složení obyvatel a jejich životě v ČSR (hornické rodiny, Češi/Němci).
    - Zodpoví na otázky vyučujícího např.:  
 Kdo je patronem horníků? ... **sv. Barbora**  
 V jaké pohádce vystupují horníci? ... **Dařbuján a Pandrhola**  
 Proč není pamětní deska měděná? ... **Sběrači kovů**
5. 2 hodiny výtvarná výchova – výroba plakátu  
 Trasa okruhu, zapsání a zakreslení města, zastávek a zajímavostí (popsání jednotlivých stanovišť (skupinová práce).

Tvorba návrhů na nové informační tabule – každý žák si vybere stanoviště, pro které navrhne a vyrobí informační tabuli

**Poznámky:**

V Oseku jsou 2 okruhy – Přírodní okruh naučné stezky a Městský okruh naučné stezky

Pokud by byli ve skupině astmatici, musí mít se sebou léky. Trasa není příliš náročná, ale některé děti mohou mít problém s chůzí a převýšením. Informační tabule jsou ve velmi špatném stavu (pokud vůbec jsou). Všichni musí mít pevnou turistickou obuv, dostatek jídla a pití. Na trase Přírodního okruhu nejsou žádné obchody či restaurace (pouze ve městě).